

XII. Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálé

Prófécia

Kecskeméti Katona József Múzeum – Cifrapalota
2024. március 9. – 2024. június 22.

Megnyitó: 2024. március 9., szombat 15 óra

- A kiállítást megnyitja: **Vincze Máté** közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkár, Kulturális és Innovációs Minisztérium
- A Magyar Művészeti Akadémia Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat Szakmai Különdíját átadja: **Prof. Dr. Kelecsényi Csilla** Ferenczy Noémi-díjas textil- és képzőművész, egyetemi tanár, az MMA rendes tagja
- Kecskemét MJV különdíját átadja: **Dr. Fekete Gábor**, az Értékmegőrzési Bizottság elnöke
- A biennálé alapító kurátora, a megnyitó házigazdája, és a zsűri erkölcsi díjait átadja: **ifj. Gyergyádesz László** Móra Ferenc-díjas művészettörténész, a Kecskeméti Katona József Múzeum képzőművészeti osztályvezetője
- Közreműködik: **Vadas Csenge** (Kodály Iskola, 12. o.) és **Vadas László** népzeneész, zenetanár

Ifj. Gyergyádesz László, a biennálé kurátorának idézőjelben (például riport formában is) felhasználható írása a biennáléről, az előzményekről és a kapcsolódó gyűjteményről

A Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennáléhoz számos terület, fogalom tartozik (pl. keresztény-, vallásos-, szakrális-, egyházi- és liturgikus művészet), azonban egyet, a keresztény tematikát, mint az európai művészet egyik legfőbb összetevőjét, kiemeltük, sőt a sorozat nevében is jeleztünk. 2002-ben, az első alkalommal a keresztre feszítés jelenetét és a legfontosabb szimbólumot, a keresztet választottuk, 2005 tavaszán a Genézis őstörténeti részét, a Teremtés könyvének első 11 fejezetét, míg 2006-ban az oltár volt a téma. A negyedik biennálén Krisztus példázatait „adtuk fel”, 2009/2010-ben a Jelenések könyvét, majd 2013 tavaszán az angyalokkal találkozhattak a kiállítás látogatói. 2015-ben, a hetedikén a gyermekek, a gyermekség volt az ábrázolandó, megjelenítendő ikonográfiai program, 2016-ban pedig a magyar és a magyarországi szentek. A kilencediken, 2018-ban a hét főbűn mozgatta meg nagy sikerrel a művészek fantáziáját, melynek kapcsán felelevenítettük a fél évezrede elhunyt Hieronymus Bosch életművét is. A 2020. évi jubileumi biennálé tematikája – Szent vendégség (Eucharisztia/ Úrvacsora) – kivételesen egy aktuális eseményhez, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz (is) kapcsolódott. Végül 2022-ben állatokkal és növényekkel kapcsolatos ábrázolásokat, szimbólumokat, jeleneteket tártunk a nagyközönség elé.

A legnagyobb és legjelentősebb Kárpát-medencei (ökumenikus) keresztény kiállítási sorozat eddig megrendezett tizenegy felvonása során, 2002 és 2022 között, összesen 1451 (átlagosan 132) alkotást sikerült kiállítani a mindenkori zsűri után. A számok alapján tehát egyértelmű, hogy a biennálé jelentős úrtöltet be a magyarországi kiállítási palettán. Tovább emeli a jelen-

tőségét a hozzá kapcsolódó módszeres gyűjtői tevékenység eredményeként létrejött – a nem egyházi fenntartású magyarországi múzeumokban ma még egyedülállónak tekinthető – a keresztény témakört előtérbe helyező, immár 600 alkotást számláló, speciális gyűjteményi egység is. Ha utódaink következetesen folytatják a megkezdett munkát, akkor szándékaink szerint az igazán szerencsések azok a jövőbeli művészettörténészek lehetnek, akik e biennálénak köszönhetően évszázados léptékű betekintést nyerhetnek majd a magyar képző- és iparművészet egészére annak egy sajátos szegmensén keresztül, ahogy a hit és a mindenkori kortárs művészet viszonyára, illetve a keresztény ikonográfia átalakulásának egyéni és történeti folyamataira is. (Az eddigi biennálékról, továbbá a kapcsolódó gyűjteményről a Kecskeméti Katona József Múzeum honlapján, a Cifrapalota menüpontra belül lehet tájékozódni: <https://kkjm.hu/a-biennale-tortenete-es-ajgyujtemeny>)

2023 novemberében közzétett felhívásunkra ezúttal (az előzsűri után végül be nem adókat nem számítva) 232 művész 232 alkotást, illetve sorozatot adott be, amiből a XI. Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálé zsűrije összesen 137 alkotó 137 művét, sorozatát javasolta kiállítani és a katalógusban megjelentetni. (A zsűri tagjai voltak: Balanyi Károly Ferenczy Noémi-díjas grafikus- és zománcművész; Gaál József Munkácsy-díjas képzőművész, MMA rendes tagja, Magyar Képzőművészeti Egyetem docense; ifj. Gyergyádesz László Móra Ferenc-díjas művészettörténész, Kecskeméti Katona József Múzeum képzőművészeti osztályvezetője, a biennálé alapító kurátora; Prof. Dr. Kelecsényi Csilla Ferenczy Noémi-díjas textil- és képzőművész, egyetemi tanár, az MMA Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat képviselője; Péter Ágnes Munkácsy-díjas szobrászművész, nyug. egyetemi docens, a Symposium Alapítvány elnöke.)

A 12. alkalomra választott témánkat (prófécia) világunk jelenlegi helyzete teszi különösen aktuálissá, hiszen rengeteg a bizonytalansági tényező (háborúk, bolygónk erőforrásainak felélése, klímaváltozás, energiaválság, túlnépesedés, migráció), s ez a jövőnkbe vetett hitünket is erőteljes befolyásolja. Reisinger János irodalomtörténész szerint tíz hatalmas léptékű, évezredek eseményeit felölelő jövendölés található a Bibliában. Ezeket a perspektivikus vagy vázlatpróféciákat tovább részletezi az a mintegy hatszáz pillanatkép-prófécia, melynek egyharmada szól a Megváltónak első, másik kétharmada pedig a második eljövételéről. A Biblia is „*prófétai beszéd*”-ként határozza meg magát, melynek „*egyetlenegy jövendölése sem származik önkényes értelmezésből*” (2Pét 1.20). Viszont számtalan olyan jövőkép is létezik, mely az isteni kinyilatkoztatáson (revelatio, apokalüpszis) alapuló a próféciával, a sugalmazással (inspiratio, theopneusztosz) szemben hamis, babonás jövendölés, jóslás, divinatio. Amikor egy-egy biennálé tematikáját kiválasztjuk, egyre inkább igyekszünk tehát a világ jelenlegi problémáira is reflektálni, ezzel is elősegítve a hagyományos keresztény ikonográfiai megoldások, ábrázolások megújítását, újraértelmezését a kortárs képző- és iparművészetben. Tehát most sem egyszerű „tankönyvi” illusztrációkat várnunk, hanem az eredeti elképzeléseinket folytatva, a kiírt téma minél magasabb szintű, egyéni jeget is hordozó, a kortárs vizuális (és ikonográfiai) nyelvezet segítségével a ma embere számára is átélhető módon megfogalmazott művészi feldolgozását, értelmezését. II. János Pál pápát (*Levél a művészeknek*) idézve: „*Meghívlak benneteket, hogy fedezzétek föl újra a szellemi és vallási dimenzió azon mélységeit, melyek a művészetet legnemesebb kifejezési formáiban mindig jellemezték.*”

ifj. Gyergyádesz László